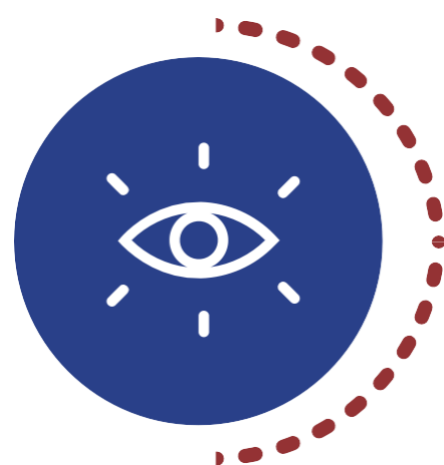

PERHOUSE: OSEBNE IN GOSPODINJSKE STORITVE V SLOVENIJI

1 PROJEKT PERHOUSE

- Prizadeva si za izboljšanje delovnih pogojev in kakovosti osebnih in gospodinjskih storitev (OGS) s pomočjo industrijskih odnosov v srednjeevropskih državah.
- OGS so opredeljene kot širok nabor storitev, kot so varstvo otrok, skrb za starejše in invalide, čiščenje, popravila na domu, vrtnarjenje in druga gospodinjska dela, ki se opravljajo v gospodinjstvih in za gospodinjstva.
- Za analizo strukture OGS, kakovosti delovnih mest in storitev ter vloge socialnega dialoga v sektorju OGS na nacionalni ravni in ravni EU smo v projektu uporabili pregled obstoječe literature, dokumentov, izvedbo anketiranja, intervjujev in fokusnih skupine.

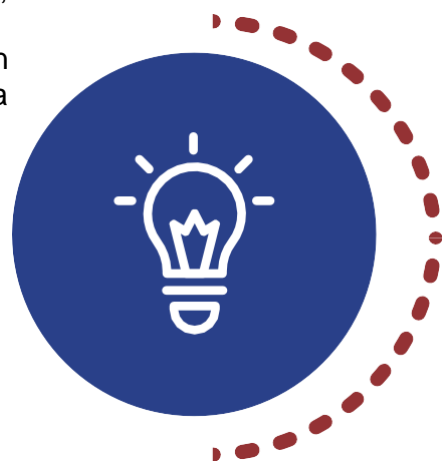
2 KLJUČNA DEJSTVA O OGS V SLOVENIJI

- Heterogen sektor OGS s skupnimi značilnostmi: slabi delovni pogoji, nizko plačilo, afektivni odnosi, ekonomska odvisnost.
- **Skrb za starejših in invalide:** veliko povpraševanje, nezadostno zagotavljanje s strani standardno zaposlenih v javnem sektorju, v kombinaciji z neprijavljenim delom in večinoma neplačanimi neformalnimi oskrbovalci (družinski člani), nepredvidljivi urniki.
- **OGS - varstvo otrok:** majhna ponudba, večinoma neformalno in neprijavljeno delo ali osebno dopolnilno delo; zaradi cenovno dostopne javne institucionalne predšolske vzgoje,
- **Podporne OGS za gospodinjstva:** prevladuje delo na črno ali osebno dopolnilno delo; nadzor nad delovnim časom, pomanjkanje usposabljanja in izobrazbe.

3 KLJUČNI IZZIVI NA PODROČJU PHS

- Nedostopne in cenovno nedostopne OGS, z izjemo tistih, ki se zagotavljajo kot javna storitev.
- Velik delež dela na črno in prekarnege dela; slaba kakovost dela, visoka delovna obremenitev, nizko plačilo in pomanjkanje socialne varnosti, ekonomska odvisnost delavcev od družinskih članov in drugih virov dohodka; šibka ponudba usposabljanja in izobraževanja, pomanjkanje delavcev, ranljivi delavci (ženske)
- Tveganja za zdravje in varnost delavcev (fizično zahtevno delo, zlasti dvigovanje težkih bremen pri oskrbi odraslih)
- Šibek socialni dialog v neskrbstenem sektorju, ministrstvo in formalni delodajalci se izogibajo socialnemu dialogu na področju osebne asistence.

4 DRUŽBENI AKTERJI V OGS

- Vladne institucije
- Sindikati
- Strokovno združenje
- Organizacije uporabnikov in delodajalcev
- Raziskave in izobraževanje

5 SOCIALNI DIALOG NA PODROČJU OGS

- **Skrb za starejše in invalidne osebe:** Največji sindikat SZSVS organizira oskrbovalce na domu, patronažne medicinske sestre in osebne asistente, po možnosti tudi oskrbovalce družinskih članov. Sindikat osebne asistence SOA se sooča z izzivi, ker vlada noče prevzeti vloge socialnega partnerja, delodajalci pa niso pripravljeni sodelovati v socialnem dialogu zaradi omejenega nadzora nad pogoji zaposlovanja, ki so dejansko pod nadzorom vlade.
- **Varstvo otrok:** Sindikati ne organizirajo delavcev v OGS za varstvo otrok zaradi majhnega deleža delavk in delavcev ter visoko razvitega sistema javnega institucionalnega varstva otrok.
- **Podporne OGS za gospodinjstva - čiščenje:** Storitve OGS večinoma opravljajo mala podjetja. Delodajalci so dobro organizirani, medtem ko je treba okrepiti zmogljivosti sindikatov in ponovno razmisliti o razširitvi kolektivne pogodbe.

6 PRIPOROČILA ZA POLITIKE

- Zagotavljanje javnega financiranja OGS, da se zagotovi dostopnost na splošni ravni ali glede na plačilno sposobnost, in širitev javno organiziranih storitev OGS.
- Izboljšanje kakovosti delovne sile OGS z boljšimi plačami in ugodnostmi.
- Obravnavanje tveganj za zdravje in varnost z zagotavljanjem dodatnih ugodnosti (npr. predčasna upokojitve z dodatnim pokojninskim zavarovanjem).
- Krepitev sindikatov, spodbujanje socialnega dialoga in kolektivnih pogajanj za reševanje pomanjkanja delovne sile, ohranjanje kakovosti storitev in izboljšanje delovnih pogojev.
- Razširitev kolektivnih pogodb – KP za javni sektor na vsa javno financirana delovna mesta ter KP za obrt in podjetništvo na celoten sektor.
- Urejanje neskrbstenih OGS poklicev kot je čiščenje na domu z izobrazbenimi kvalifikacijami.

